

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 12 lipca 2017 r.

DOLiS-023-16/17

Pan
Michał Wójcik
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości
al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

w odpowiedzi na pismo z dnia 4 lipca 2017 r. (znak: DL-I-4190-10/16), przy którym przekazano projekt **ustawy o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych (UD 123)**, powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu „projekt”, uprzejmie informuję, że zasadnicze wątpliwości Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych budzi konstrukcja prawna zaproponowana w art. 27 tego projektu. Powołany przepis projektu zawiera istotne zmiany do ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782, z późn. zm.) dotyczące przetwarzania przez Policję danych osób, które uprowadziły osobę podlegającą władzy rodzicielskiej lub pozostającą pod opieką, osób które zatrzymały lub ukrywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej takie osoby, osób zobowiązanych do wykonania postanowienia o odebraniu osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką oraz osób uprowadzonych lub zatrzymanych w rozumieniu *Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r.* (Dz. U. z 1995 r. Nr 108, poz. 528, z późn. zm.) – art. 20 ust. 2ad, 2ba, 17c i d oraz 19 ustawy o Policji. W opinii organu do spraw ochrony danych osobowych Projektodawca nie wskazał dostatecznego uzasadnienia dla wyposażenia Policji w uprawnienie do przetwarzania – na zasadach określonych w ustawie o Policji – danych wyżej wskazanych osób. O ile bowiem nie budzi

wątpliwości Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych przyznanie Policji pewnych kompetencji w przedmiotowych sprawach (np. prawa do udzielania pomocy podmiotom uprawnionym, prawa do prowadzenia przeszukań lokali zajmowanych przez osoby zobowiązane do wydania dzieci), to już wysoce kontrowersyjne jest – zdaniem organu do spraw ochrony danych osobowych – przekazywanie danych osób wymienionych na stronie pierwszej do baz danych Policji. Przypomnieć wszak należy, iż sprawy z zakresu zatrzymania i odbierania osób podlegających władzy rodzicielskiej lub pozostających pod opieką są sprawami cywilnymi, czego nie zmienia przedłożony do zaopiniowania projekt. Tym samym rola Policji w takich sprawach, w świetle ogólnych przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.), ma charakter pomocniczy, ma ona wspierać uprawnione podmioty i organy przy zapewnieniu wykonania stosownych orzeczeń. Bezspornym jest zatem, iż taka pozycja Policji istotnie różni się od „zwykłych” zadań Policji, jakimi są zapobieganie i zwalczanie przestępstw oraz wykrywanie i ściganie ich sprawców. Co za tym idzie – w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych –przekazywanie danych osób, które uprowadziły osobę podlegającą władzy rodzicielskiej lub pozostającą pod opieką, osób które zatrzymały lub ukrywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej takie osoby, osób zobowiązanych do wykonania postanowienia o odebraniu osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką oraz osób uprowadzonych lub zatrzymanych w rozumieniu *Konwencji...* do baz danych Policji jest nieuzasadnione, a - jak była już mowa wyżej – Projektodawca nie uzasadnił takiego rozwiązania. Tymczasem zamieszczenie danych (informacji) o wyżej wymienionych osobach w bazach danych Policji skutkować będzie wysoce niekorzystnymi konsekwencjami dla tych osób, gdyż zbiory danych Policji są scentralizowane. Dane osób (informacje o osobach) związane z postępowaniem (sporem) cywilnym, przy przyjęciu rozwiązań zaproponowanych w art. 27 projektu, znalazłyby się zatem w tym samym zbiorze, w którym znajdują się dane przestępców oraz osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa. Wydaje się, iż taka stygmatyzacja osób, które uprowadziły osobę podlegającą władzy rodzicielskiej lub pozostającą pod opieką, osób które zatrzymały lub ukrywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej takie osoby, osób zobowiązanych do wykonania postanowienia o odebraniu osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką oraz osób uprowadzonych lub zatrzymanych jest niewspółmierna. Jeśli bowiem dany przypadek zatrzymania lub uprowadzenia dziecka będzie w konkretnej sprawie przestępstwem w rozumieniu prawa karnego, to dane (informacje) o sprawcy takiego czynu i tak znajdą się w bazach danych Policji na zasadach ogólnych. Nie wydaje się zatem zasadne, by w tych bazach znalazły się dane wszystkich osób objętych cywilnymi postępowaniami z zakresu zatrzymania i odbierania osób podlegających władzy rodzicielskiej lub pozostających pod opieką. Dane raz umieszczone w bazach

danych Policji są bardzo trudne do usunięcia, na co organ do spraw ochrony danych osobowych zwracał wielokrotnie uwagę [w świetle orzecznictwa sądowego do usunięcia danych z baz danych Policji nie stosują się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922), zaś ustawa o Policji jedynie w ograniczonym zakresie przewiduje usunięcie takich danych].

Z przytoczonych wyżej powodów Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zwraca się do Projektodawcy o ponowne rozważenie zasadności wprowadzenia zmian do ustawy o Policji, przewidzianych w art. 27 projektu.

Ponadto Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zgłasza dodatkowo następujące uwagi szczegółowe:

Uwzględniając przepisy *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenia o ochronie danych)* (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu „RODO”, budzi wątpliwości organu do spraw ochrony danych osobowych brzmienie, projektowanego (art. 27 pkt 1 lit. b projektu), art. 20 ust. 2ba ustawy o Policji. Proponowany nowy przepis ustawy o Policji posługuje się sformułowaniem (w punkcie 1 i 2) „może obejmować informacje” (o których mowa w art. 20 ust. 2b). Tymczasem art. 6 ust. 1 lit. c RODO jako warunek zgodności z prawem przetwarzania danych osobowych przewiduje, by przetwarzanie takie było „niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze danych”. Co za tym idzie przepis, który, zgodnie z intencją Projektodawcy, ma uprawnić Policję do przetwarzania określonych danych, musi być sformułowany w sposób jednoznaczny, tj. konkretnie wskazywać uprawnienie tej formacji do przetwarzania danych. Nie jest zatem właściwe umieszczenie w takim przepisie kompetencyjnym sformułowania „może”.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych kwestionuje również art. 20 ust. 17c ustawy o Policji, mający być dodanym przez art. 27 pkt 1 lit. c projektu, dotyczący okresu przechowywania przez Policję danych osobowych osób, które uprowadziły osobę podlegającą władzy rodzicielskiej lub pozostającą pod opieką, osób które zatrzymały lub ukrywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej takie osoby, osób zobowiązanych do wykonania postanowienia o odebraniu osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką oraz osób uprowadzonych lub zatrzymanych w rozumieniu *Konwencji*.... Proponowane sformułowanie art. 20 ust. 17c ustawy

o Policji jest zbyt szerokie i stwarza ryzyko swobodnej oceny ze strony Policji potrzeby dalszego przechowywania danych. W praktyce może to doprowadzić do nieuzasadnionego, bezterminowego przechowywania danych tych osób, co stoi w sprzeczności z wyrażoną w art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych zasadą ograniczenia czasowego. Okres przechowywania danych przez Policję powinien być w przepisach określony w sposób precyzyjny, aby wyeliminować ryzyko nadużyć ze strony tej formacji. Co więcej – zaproponowany w projektowanym (art. 27 pkt 1 lit. c projektu) art. 20 ust. 17c ustawy o Policji okres weryfikacji potrzeby dalszego przetwarzania danych przez Policję (10 lat), jest stanowczo zbyt długi. W opinii organu do spraw ochrony danych osobowych (niezależnie od wielokrotnie artykułowanych przez ten organ wątpliwości w kwestii braku niezależnej kontroli nad prowadzoną przez Policję analizą zasadności dalszego przetwarzania danych) okres weryfikacji potrzeby dalszego przetwarzania danych przez Policję powinien być znacznie krótszy aniżeli wskazany w art. 20 ust. 17c ustawy o Policji, weryfikacja taka powinna – co najmniej – odbywać się raz na 5 lat.